

Datum: 30. marec 2020

Številka: 091-2/2020

SPOROČILO MATURANTOM SPLOŠNE IN POKLICNE MATURE

Spoštovani,

zaradi epidemije koronavirusa se še posebej med vami pojavljata negotovost in skrb, kako bo z letošnjo matura. O tem se pogovarjate med seboj, doma v družinah, s svojimi učitelji na daljavo, na družbenih omrežjih, prek medijev, pišete pa tudi nam, na Državni izpitni center (Rica). Zavedamo se, da smo letos res v izjemni situaciji, in čutimo odgovornost, da tudi v teh razmerah ohranimo trezno presojo in poiščemo prave rešitve. Verjemite, da se trudimo poiskati čim boljše rešitve v danih razmerah. Mnogi od nas smo v službi in ne moremo delati na daljavo, ker je potrebno dokončati priprave za možnost izvedbe mature v okvirih veljavnega koledarja za maj in junij, po drugi strani pa pripravljamo več različnih možnosti njene izvedbe glede na različne razplete dogodkov.

Pred sabo nimamo preprostega problema, ki bi ga lahko rešili z eno enačbo in eno neznanko. Problem pred nami ni statičen, z znanimi spremenjenimi in znanimi novimi robnimi pogoji, ampak se robni pogoji sčasoma dinamično spreminjajo in se še bodo. Zato tudi rešitev več enačb z več neznankami ni ena sama, in tudi končna rešitev ne more biti znana *danes* niti ne *jutri*. Sporočam vam, da pospešeno pripravljamo več možnih različic izvedbe letošnje mature, po drugi strani pa vam poskušam pojasniti razloge, zakaj *danes* ne morete imeti zanesljive, predvsem pa ne dokončne informacije, kako bo z letošnjo izvedbo mature.

Rešitev tudi letošnje izvedbe splošne mature ni samo v pristojnosti Rica, odločitve bodo morale biti sprejete na ministrstvu, kateremu skupaj z Državno komisijo za splošno matura (DK SM) predlagamo rešitve. DK SM sestavljajo kompetentni člani z različnih področij izobraževanja, med nami so štirje izkušeni ravnatelji, predstavniki predmetnih komisij, ki so

pripravile izpitne komplete – tudi za slovenščino, več je univerzitetnih profesorjev, med nami sta prorektorja dveh slovenskih univerz, v DK SM je akademik – podpredsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), predstavnica Ministrstva in kolega z ZRSS. Soglasno stališče DK SM v teh razmerah je, da je potrebno narediti vse, da se tudi letos matura izpelje. Tako kot v DK SM smo tudi na Ricu prepričani, da bi bila vsaka drugačna rešitev za vašo generacijo mnogo slabša; tako za zaključek šolskega leta kot tudi za vpis na fakultete in visoke šole.

Zavedamo se, da pogrešate tekoče, oprijemljive in predvsem trdne informacije, kako bo z izvedbo letošnje mature. Negotovost vam povzroča nemir, stres in iskanje kakršnihkoli informacij o tem. Na Ricu se zavedamo, v kako nevhvaležni situaciji ste. Vendar pa tudi dobro vemo, da bi z nedomišljenimi in morda pozneje neizvedljivimi rešitvami, ki bi jih morali mi sami za seboj dnevno ali tedensko spreminjati in popravljati, med vami izgubljali zaupanje in bi se v naslednjih tednih to izkazalo za mnogo slabše, kot če *vsak dan* javnosti ne sporočamo vseh različic izvedbe mature, ki jih proučujemo. Do sedaj je bilo glede mature javno sporočeno, da se bo matura letos izvedla. Dokler so še možni tudi nepesimistični »scenariji« razvoja epidemije, je verjetno tudi, da se bo matura izvedla v rokih, ki so v maturitetnem koledarju napovedani čez mesec ali dva. V tem času je sporočilo za maturante, da se prek izobraževanja na daljavo učite tako za zaključek šolskega leta kot tudi za maturo, da se tudi iz razlogov omejevanja epidemije fizično ne družite z vrstniki, da pa se med vami na daljavo spodbuja kolegialnost, samopomoč, ohranja človeška bližina in čut za sočloveka. V izogib paniki in prerokovanju katastrofičnega »scenarija« je predvsem v izjemnih razmerah dobro ohranjati razumno ravnanje; da si tudi z utrjevanjem gimnazijske snovi iz preteklih treh let in dveh tretjin zaključnega letnika ter z usvajanjem še nepredelane snovi vzpostavite svoj, drugačen vsakodnevni red, nov ritem in študijsko rutino. Vemo, da tako sporočilo ne razrešuje vaših dilem, je pa boljše kot, da se prepustite malodušju in drugi vrsti negotovosti.

Kot sem že napisal, verjemite, da delamo na različnih »scenarijih« in bomo šole, učitelje in tudi vas o tem obveščali, ko bodo rešitve pripravljene v tolikšni meri, da bodo vaše in naše dileme odpravljale, ne pa ustvarjale dodatno zmedo in negotovost. Poskušamo ohranjati trezno glavo z vklopljenim razumom, upamo in verjamemo tudi v nekatastrofične izide epidemije v naslednjih tednih in mesecih, zato v teh okvirih najprej iščemo rešitve za maturitetne aktivnosti, ki so po koledarju bližje, pa tudi tiste, ki so načrtovane čez mesec ali dva. Nekaj informacij glede prijav na maturo in aktivnosti za praktične dele izpitov splošne mature so šole že dobile. V teh dneh pa bodo šole in vaši učitelji izbirnih maturitetnih predmetov dobili še specifična navodila, kako naj se zaključujejo obveznosti s seminarskimi nalogami, laboratorijskimi vajami, predstavitvami, ustvarjalnimi vajami ipd. v času, ko pouka v

šolah ni. Prve dni maja je po koledarju pomembna aktivnost za vse maturante splošne mature, esej iz učnega jezika; kmalu za tem pa se za del maturantov začnejo izpitni nastopi in pisni izpit, npr. pri glasbi. Ker je do takrat še več kot mesec dni, je še vedno relevantno sporočilo za vas, da ne prekinete vaših aktivnosti, zato da bi esej odpisali najboljše, kot zmorete. Ric bo z namenom čim boljše priprave v teh razmerah prav za esej iz slovenščine vašim učiteljem in tudi vam letos ponudil posnetek predavanja, kot smo ga pripravili za usposabljanje ocenjevalcev, torej tistih, ki bodo vaše eseje ocenili. Pripravljamo pa tudi možnost za premik pisanja eseja pri materinščinah na poznejši termin. Zavedamo se, da vas o taki rešitvi ne smemo obvestiti prepozno, prepričani pa smo, da – dokler obstaja možnost pisanja v predvidenem roku – bi vas s hipotetičnimi datumi odvrnili od vaših načrtovanih aktivnostih in vas samo dodatno zmedli. V maturitetnem koledarju nato do konca maja oz. do začetka junija ni načrtovanih maturitetnih izpitov; do takrat pa sta še dva meseca. V maturitetnih krogih preigravamo tudi »scenarije« za tisto obdobje, vendar menimo, da bi z javnim sporočanjem vseh naših variant prispevali k dodatni negotovosti, pesimističnemu razmišljanju o izidu epidemije in vas s tem ne bi nič bolj pomirili.

Za kandidate poklicne mature je časovno prva negotovost, kako bo z obveznostmi pri t. i. četrtem predmetu, kjer gre za izdelavo izdelka, opravljanje storitve ali izpitni nastop z zagovorom. Rešitve za te aktivnosti, ki bi morale potekati v času, ko v šolah ni pouka, proučujejo kolegi na Centru za poklicno izobraževanje (CPI). Izvedbene rešitve za prve tri predmete poklicne mature, kjer so glavne aktivnosti po koledarju od 30. maja in predvsem v mesecu juniju, bodo enake ali zelo podobne rešitvam pri splošni maturi.

Po medijih, družbenih omrežjih in tudi do nas prihajajo informacije, kako so v Angliji in na Nizozemskem letošnje maturitetne izpite odpovedali; enako velja tudi za mednarodno maturo. Redkokdo pa pri tem pove, da večina evropskih držav letošnje mature ni odpovedala. Po naših informacijah iz preteklega tedna na Finskem matura letos bo, v Franciji so maturo le nekoliko zamaknili, junija bo izpite imela Irska, pred poletnimi počitnicami pa tudi sosednja Avstrija. Ker v Nemčiji univerze nikakor nočejo izvajati sprejemnih izpitov, bodo vse zvezne dežele maturo poskušale izpeljati po načrtih. V dveh evropskih državah z najhujšimi posledicami epidemije koronavirusa, Italiji in Španiji, mature niso odpovedali; v Španiji jo napovedujejo jo za konec junija in prve dni julija. Za mednarodno maturo je najbrž bolj razumljivo, da so pisne izpite odpovedali, ker bi morali že v aprilu in začetku maja izpeljati izpite v šolah po vsem svetu, kjer naj bi imeli kandidati enake pogoje. Posamezne države niso v enaki situaciji, kot je mednarodna matura, ker vsaka država na svojem ozemlju laže zagotavlja čimbolj enake pogoje za maturante. Tudi pisni izpiti v državah so načrtovani

mesec in več dni pozneje kot so pri mednarodni maturi; tudi zato v tem času države praviloma mature ne odpovedujejo.

V času šolanja vas učitelji spodbujajo k ustvarjalnemu delu, na podlagi podatkov in argumentov k utemeljenemu kritičnemu oblikovanju samostojnih stališč, kar bo vsekakor zaželeno pri vaših maturitetnih nalogah; morda se sedaj zdi nedosledno, ko govorimo, da je kritika letošnje izvedbe mature nezaželena, in ni dobro, da bi vsak iskal svojo rešitev. V kriznih razmerah epidemije vsi enoglasno sporočajo, da se je treba držati navodil zdravstvenih strokovnjakov. Tega ne sporočajo samo epidemiologi, zdravniki, predstavniki vlade, ampak nas k temu pozivajo in s svojim zgledom spodbujajo tudi znane osebnosti s področja glasbe, športa, medijev in celo politična opozicija oz. skupine, ki so običajno nasprotne ena drugi. Iz istega razloga je najbolje v izjemni situaciji tudi pri zaključku letošnjega šolskega leta upoštevati navodila vaših učiteljev, ravnateljev ter zaupati strokovnjakom in odgovornim za področje izobraževanja, tudi maturitetnim organom.

Glede na razvoj dogodkov, in ko bodo predlogi rešitev sprejeti tako na državnih komisijah za maturo kot na MIZŠ, vas bodo oni in tudi mi v okviru naših pristojnosti (Rica) obveščali. V vmesnem času pa najbrž ni boljše usmeritve, kot da se poskušate umiriti, se učiti za zaključek šolskega leta in tudi za maturo. To je dobro tako za človekov »ratio« kot za »emotio«, in v tem času ob omejevanju druženja še za zaključek nekaj besed glede širitve koronavirusa.

Kot direktor Rica z dolgoletnim stažem, kot dolgoletni gimnazijski učitelj in tudi kot oče sicer že odraslih otrok, ki so v preteklih letih maturo že opravljali, se zelo dobro zavedam, da ste letos vi pred maturo v izjemni situaciji. Vaši generaciji je koronavirus že pred maturo vsilil življenjski zrelostni izpit. V teh tednih, morda v mesecu ali dveh ste že na življenjski zrelostni preizkušnji. Želim vam, da boste še pred maturo zrelostni izpit iz izjemnih virusnih razmer uspešno opravili, in verjamem, da se boste z vašim srednješolskim znanjem izkazali tudi na maturi.

Ostanite zdravi in lep pozdrav.

Dr. Darko Zupanc,
direktor Rica